

ଏସ୍.କେ.ଆର୍ସେଦ ଅଲି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଏସ୍. କେ. ଫଜଲ୍ ହାକାନି

ନଭେମ୍ବର 20, 1996

[ଏମ୍.ଏମ୍.ପୁଣ୍ଡି ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଜାତା ବନାମ ମନୋହର୍, ନ୍ୟାୟମୁର୍ତ୍ତିସ୍ତୟ]

ଜମି ଆଇନ ଏବଂ କୃଷି ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ :

ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଭୂମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମ, 1959:

ଧାରାଗୁଡ଼ିକ 2 (7) ଏବଂ 8—ଅଗ୍ରକ୍ରମ ଅଧିକାର—ରାଜସ୍ୱ ନଥିବେ 'ପୋଖରୀ' ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଏକ ପ୍ଲଟର ଏକ ଅଂଶକୁ ମାଲିକ ଜମିର ସେହି ଅଂଶକୁ ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଧାରା 8 ଅଧୀନରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି—ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଜମିର କ୍ରେତା ଏହି ଆଧାରରେ ଦାବିକୁ ବିରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ, 'ପୋଖରୀ' ଜମିର ସଂଜ୍ଞା ବାହାରେ ଥିଲା—ଦର୍ଶାଯାଇଛି, ଧାରା 2 (7)ର ପ୍ରୟୋଜନ ପାଇଁ 'ପୋଖରୀ' ଶବ୍ଦ 'ଜମି' ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆସି ନଥିଲା ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବରେ ଅଗ୍ରକ୍ରମ ଅଧିକାର ପାଇଁ ଦାବି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ।

ଶବ୍ଦ ଏବଂ ବାକ୍ୟାଂଶ :

'ମହାସେହୋ ପୁଷ୍ପରିଣୀ 'ଏବଂ' 'ଡୋବ'— ଦର୍ଶାଯାଇଛି, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଭୂମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମ, 1959 ର ଧାରା 2 (7) ଅନ୍ତର୍ଗତ 'ଭୂମି'ର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆସେ ନାହିଁ ।

ଦେଖାନୀ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା : ଦେଖାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 5457-57A/1985 ।

ସି.ଆର୍.ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ 2017-18/1975 ରେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର 5.6.85 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଜି.ଏସ୍. ଚାଟାର୍ଜୀଙ୍କ ପାଇଁ ସୁଶ୍ରୀ ଅରୁଣା ବାନାର୍ଜୀ ଏବଂ ରାଜା ଚାଟାର୍ଜୀ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା :

ଉତ୍ତରଦାତା ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଜମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 8 ଅଧୀନରେ ବିକ୍ରେତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 22 ଏବଂ 23 ଫେବୃଆରୀ 1977 ରେ ନିଷ୍ପାଦିତ ଦୁଇଟି ବିକ୍ରୟ ଦଲିଲ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଗ୍ରକ୍ରମ ଅଧିକାର

ଏସ୍.କେ. ଆର୍ସେବ ଅଲି ବନାମ ଏସ୍.କେ. ଫଜଲ୍ ହାକାନି

ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଦୁଇଟି ପ୍ଲଟରେ 1.79 ଏକର ଜମି ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ଅପିଲକାରୀମାନେ ଉତ୍ତରଦାତା ଅଗ୍ରକ୍ରୟ ଅଧିକାର ଦାବିକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ବିରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ, ଉତ୍ତରଦାତା ବିକ୍ରୟ ହୋଇଥିବା ଜମିରେ ସହଅଂଶୀଦାର ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ଏବଂ ଯେହେତୁ ସେ ପୂର୍ବରୁ ଏକ ପ୍ଲଟରେ ଏକ ଅଂଶ କ୍ରୟ କରିଥିବା ଦାବି କରିଛନ୍ତି, ଯାହାକୁ ରାଜସ୍ବ ନଥିରେ 'ପୋଖରୀ' ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି, ଏହା ଭୂମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା 'ଜମି' ନଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ସେ ସହଅଂଶୀଦାର ନଥିଲା । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ, ଅଗ୍ରକ୍ରୟ ଅଧିକାର ଏକ ପ୍ଲଟର ଏକ ଅଂଶ କିଣିଥିଲେ ଯାହା ଏକ 'ଡୋବ' ଥିଲା ଏବଂ ଯେହେତୁ 'ଡୋବ' ଏକ ପୋଖରୀ ଅଟେ, ଏହା ଭୂମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ସଂଜ୍ଞା ବାହାରେ ଥିଲା । ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ମତ ସହ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ । ତଥାପି, ଦ୍ବିତୀୟ ଅପିଲରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାକୁ ଓଲଟାଇ ଦେଇଥିଲେ । ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣର ସଠିକତା ବିଚାର କରିବା ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ସୁଶ୍ରୀ ଅରୁଣା ବାନାର୍ଜୀ, ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ବିକ୍ରୟ ଦଲିଲର ଇଂରାଜୀ ଅନୁବାଦ ଏବଂ ବଙ୍ଗାଳୀ ଭାଷାରେ ମୂଳ ଦଲିଲର ନକଲ ସହିତ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି । ସେଠାରେ ଅଗ୍ରକ୍ରୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇଥିବା ଜମିକୁ 'ମହାସାସେହୋ ପୁଷ୍କରିଣୀ' ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି, ଯାହାର ଇଂରାଜୀରେ ଅର୍ଥ ମାଛରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକ କୁଣ୍ଡ/ପୋଖରୀ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତି, 'ନିରଞ୍ଜନ ଦାସ ବନାମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମଣି ଦାସୀ' 1986 ମସିହା କଲିକତା ସାମ୍ବାହିକ ଟିପ୍ପଣୀ 318, ମାମଲାରେ ସେହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ପୂର୍ବ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ, 'ଡୋବ' ଶବ୍ଦ 'ପୋଖରୀ' ଶବ୍ଦ ସହିତ ଆସିନାହିଁ, ଯେପରି ଓଲସନଙ୍କ ଶବ୍ଦର ଶବ୍ଦକୋଷରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି । ଆମେ ଏହାର ଏକ ନକଲ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖୁଛି ଏବଂ ସେଥିରୁ ଆମେ ଜାଣିପାରୁଛୁ ଯେ, ବଙ୍ଗାଳୀ ଭାଷାରେ 'ଡୋବ' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ନିମଜ୍ଜିତ, ନିମ୍ନ ଏବଂ ସତ୍ତସତ୍ତିଆ କିମ୍ବା ଜଳଚ୍ଛାଦିତ ଜମି । ଏପରି ଜମିର ଗଭୀରତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ 'ଡୋବ' ଏବଂ 'ପୋଖରୀ' ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ମତ ଥିଲା ଯେ, ଯଦି ଭୂପୃଷ୍ଠ ଜଳ ଅଗଭୀର ହୁଏ, ତେବେ ଜମି ଜଳଚ୍ଛାଦିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଜମିର ସ୍ବରୂପ ବଜାୟ ରଖିବ, ଏହା ମନରେ ରଖିବ ଯେ, କାଦୁଆ ଜମିରେ ଧାନ ଫସଲ ଚାଷ କରାଯାଇପାରିବ । ଅନୁରୂପ ଭାବରେ, ଯଦି ଗଭୀରତା ଅଧିକ ଥାଏ ଯାହା ଜମିକୁ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରିବାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରେ, ତେବେ ଏହା ପଶୁମବଙ୍କ ଜମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ବିଶେଷ କରି ଏହାର ଧାରା 2 (7) ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ 'ପୋଖରୀ' ହେବ, ଯାହା 'ଜମି' କୁ କୃଷି ଜମି ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ, ତଥାପି ଏହାର ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏଠାରେ ଏହି

ଜମିକୁ 'ମହ୍ୟାସେହୋ ପୁଷ୍କରିଣୀ' ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି, ଯାହାର ଅର୍ଥ ସ୍ୱଷ୍ଟତଃ ଏକ ପୋଖରୀକୁ ବୁଝାଇବ ଯେଉଁଥିରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପାଣି ଏବଂ ମାଛ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ଅଛି ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ବିକ୍ରୟ ଦଲିଲରେ ଏପରି ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ତେଣୁ, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଭୂମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମ 1995 ର ଧାରା 2 (7) ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ମାଲିକାନାରେ ଥିବା ଅଞ୍ଚଳ 'ଜମି' ଶବ୍ଦର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆସି ନଥିଲା ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଅଗ୍ରକ୍ରୟ ଅଧିକାର ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତା ନିଜକୁ ସହ ଅଂଶୀଦାର ଭାବରେ ଦାବି କରିବାର ଅଧିକାର ନଥିଲା । ଆମ ବିଚାରରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ ଯେ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କ୍ରୟ କରାଯାଇଥିବା ଜମିକୁ କୃଷି ଉପଯୋଗୀ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁ ଉପାୟରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏକ ଫସଲ ପାଇବାର ଅଧିକାର ଦେଇଥିଲେ । ତେଣୁ, ଆମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶକୁ ବଦଳାଇ ଦେଉଛୁ କରିଛୁ ଏବଂ ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଏବଂ ଫସଲକୁ ପୁନଃସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ କିନ୍ତୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ପର୍କିତ କୌଣସି ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ ।

ଆର୍.ପି.

ଅପିଲଗୁଡ଼ିକର ପରିସମାପ୍ତି କରାଗଲା।

ଅସ୍ଥାକରଣ

"ଉପଭୋକ୍ତାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ। "

ଅନୁବାଦିକା :

ସମ୍ମିତା ନାଏକ, ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ